

**Kurs przygotowujący
osoby z niepełnosprawnością
do egzaminów na studia
w Uniwersytecie Artystycznym
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu
na kierunku Malarstwo**

Katedra Struktur i Działań Przestrzennych, Pracownia
Tkaniny Artystycznej

Opracowała: dr Dorota Tarnowska-Urbaniak

SPIS TREŚCI:

ZADANIE 1.....	3
Na wyciągnięcie ręki.....	3
Narzędzia rysunkowe i malarskie.	3
ZADANIE 2.....	6
Ślady. Zapiski rysunkowe.....	6
ZADANIE 3.....	9
Artefakty z przeszłości. Transfery.	9
ZADANIE 4.....	12
Powidoki. Zastosowanie technik druku ręcznego i mechanicznego w pracach malarskich	12
ZADANIE 5.....	14
Batik Indonezyjski.....	14
ZADANIE 6.....	17
Geometria i natura.....	17
Wschodnie techniki barwienia tkanin (shibori).....	17
ZADANIE 7.....	20
Dotykam i patrzę. Papier czerpany	20
ZADANIE 8.....	23
Makrama.....	23

ZADANIE 1

Na wyciągnięcie ręki.

Narzędzia rysunkowe i malarskie.

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat zapozna się z różnymi narzędziami rysunkowymi i malarskimi, śladami jakie pozostawiają na podłożu (rodzaje linii, wielkość, odcienie plamy), budowa obrazu linearnego, walorowego.
2. Kandydat będzie potrafił własnoręcznie wykonać autorskie narzędzia rysunkowe i malarskie.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, świadomy dobór i zastosowanie narzędzi rysunkowych i malarskich w własnej pracy twórczej.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie narzędzi rysunkowych i malarskich, zadanie do wykonania).

3. Omówienie technik rysunkowych i malarskich oraz zaplecza technologicznego. Narzędzia rysunkowe i malarskie dzielą się ze względu na funkcję ich zastosowania jak i materiał z którego są wykonane(naturalne i syntetyczne). Służą do nakładania różnych materii: farby, tuszu, węgla czy wosku. Każda technika wymaga zastosowania własnego, indywidualnego narzędzia.
4. Środki dydaktyczne: albumy, materiały niezbędne do wykonania warsztatu(słomki, patyki, sznurki, gąbki, tusze).

Przebieg warsztatu:

Warsztaty rozpoczną się od prezentacji podstawowych technik malarskich i rysunkowych jakie efekty można uzyskać i jakie narzędzia są niezbędne do zrealizowania prac w danych technikach. Następnie zostaną zaprezentowane przykładowe narzędzia rysunkowe, które będą inspiracją do wykonania własnych narzędzi malarskich.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. kartka A3, 15 sztuk,
2. tusze, ecolina, farba akrylowa, wodna w różnych kolorach,
3. papier podkładowy w formacie A0, 15 sztuk,
4. arkusze szarego papieru A0, 5 sztuk,
5. sznurki, gąbki, patyki, patyczki laryngologiczne,
6. nożyk introligatorski, nożyczki, 5 sztuk,
7. drucik, taśma papierowa,

8. materiały z recydingu,

Organizacja sali:

W czasie warsztatów dotyczących tworzenia autorskich narzędzi rysunkowych uczestnicy mogą pracować na podłodze lub stołach. Blaty i podłoga są zabezpieczone przed zabrudzeniami : folią lub arkuszami szarego papieru.

ZADANIE 2

Ślady. Zapiski rysunkowe.

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat zapozna się z techniką monotypii graficznej, różnymi sposobami wyrażania języka za pomocą rysunku.
2. Kandydat świadomie zastosuje środki wyrazu plastycznego, przedstawi swoje wyobrażenia na zadany temat.
3. Kandydat wzbogaci i rozszerzy doświadczenia w zakresie własnego warsztatu plastycznego. Zdobędzie wiedzę jak stosować do efektów wyrazowych różne materiały.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie nowych technik, zadanie do wykonania).

Monotypia – artystyczna technika graficzna, należąca do druku płaskiego.

Pozwala ona na uzyskanie tylko jednej odbitki. Pozwala na powielanie rysunku na różnych materiałach. Monotypia nazywana jest techniką przypadku, gdyż twórca ma ograniczony wpływ na ostateczny wygląd dzieła. Można decydować

jedynie między innymi o grubości nakładanej farby, liczbie warstw, czy sile w nacisku.

3. Omówienie technik graficznych, materiałów graficznych, rodzajów papieru (gramatura, formaty), zasady oznakowania, oprawa.
4. Środki dydaktyczne: albumy, materiały graficzne(wałki, farby, matryce, papiery, blachy).

Przebieg warsztatu:

Warsztaty rozpoczną się od prezentacji czym jest monotypia graficzna, na czym polega, jakie efekty można uzyskać i jakie narzędzia są niezbędne do zrealizowania prac w tej technice.

Płytkę szklaną (metalowa, pleksi)pokrywamy cienką warstwą farby drukarskiej. Na tak przygotowane podłoże uczestnik warsztatu przykładą kartkę papieru i rysuje po niej ołówkiem, odciska różne kształty, materiały. Im mocniej przyciśnie, tym ciemniejsza linia na odbitce, im cieńsze narzędzie, tym ostrzejsza linia. W technice monotypii można nakładać na siebie wiele matryc. Warsztat kończy się autoprezentacją prac, każdy uczestnik w kilku zdaniach opowiada o tym, co zrobił. Korekta prowadzącego.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. kartka A3, 25 sztuk,
2. farba drukarska w kolorze czarnym, 1 opakowanie,
3. papier podkładowy w formacie A0, 15 sztuk,
4. pleksi, blaszki offsetowe, 5 sztuk,

5. wałki graficzne, 5 sztuk,
6. długopisy, ołówki, 5 sztuk,
7. Opcjonalnie: albumy, katalogi, prezentacja prac w wersji analogowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatów z monotypii uczestnicy mogą pracować na stołach. Błaty są zabezpieczone przed zabrudzeniami : folią lub arkuszami szarego papieru.

ZADANIE 3

Artefakty z przeszłości. Transfery.

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat zapozna się z techniką przenoszenia obrazu fotograficznego na podłoże papierowe i materiałowe.
2. Kandydat pozna działanie prasy graficznej oraz dociskowej.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, transfer jest jedną z technik rysunkowych, świadomie odpowie na temat uwzględniając właściwości techniki.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie transferów wykonanych na różnych podłożach, zadanie do wykonania).

Omówienie techniki transferu.

Transfer to technika polegająca na przeniesieniu obrazu na inną powierzchnię.

Atrament lub toner zostają wchłonięte przez nową powierzchnię(papier, tkanina, drewno).

Środki dydaktyczne: albumy, materiały niezbędne do wykonania warsztatu (papier, bawełna, wydruk z drukarki atramentowej, ksero, aceton, środek chemiczny do przenoszenia druku).

Przebieg warsztatu:

Warsztaty rozpoczną się od prezentacji różnych technik przenoszenia obrazu fotograficznego na podłoże papierowe lub tkaninę. Uczestnik warsztatu wybierze dla siebie najbardziej interesujący sposób przenoszenia obrazu cyfrowego i zastosuje go w pracy artystycznej.

1. Transfer wydruku laserowego na magic klej. Ksero smarujemy klejem, pokrywamy też klejem miejsca gdzie ma być przetransferowane zdjęcie, następnie obrazem przykładamy do powierzchni kartki, tkaniny, drewna...czekamy jak wyschnie (ok 1-2h) i zwilżając ksero zdejmujemy warstwę papieru. Zdjęcie pozostaje.
2. Transfer wydruku atramentowego za pomocą nitro lub acetonu. Wydruk przykładamy do kartki papieru, następnie zwilżoną acetonem szmatką pocieramy, mocno dociskając wydruk do podłoża karki papieru. Obraz z wydruku przenosi się na nowe podłoże.
3. Wydruk na kalce technicznej. Przyklejamy stroną zadrukowaną do dołu i zakreskujemy ołówkiem(mocny docisk). Wydruk przenosi się na podłoże.
4. Wydruk laserowy przyklejamy stroną zadrukowaną do podłoża(taśma) i prasujemy max ciepła bez pary.

5. Płyn do transferu, pędzel, wydruk. Nasączamy pędzel w płynie do transferów pokrywamy wydruk i odbijamy pod prasą.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. kartka A3, bawełna, 15 sztuk,
2. wydruki ksero lub z drukarki atramentowej,
3. papier podkładowy w formacie A0, 15 sztuk,
4. kalka techniczna A4, 5 sztuk,
5. środek do transferów,
6. aceton, ściereczka, rękawiczki jednorazowe,
7. nożyczki, 5 sztuk,
8. prasa graficzna,

Organizacja sali:

W czasie warsztatów dotyczących technik przenoszenia obrazu fotograficznego na papier lub tkaninę uczestnicy pracować będą z prasą graficzną.

ZADANIE 4.

Powidoki. Zastosowanie technik druku ręcznego i mechanicznego w pracach malarskich

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

Kandydat zapozna się z techniką monotypii olejnej wielomatrycowej.

Kandydat pozna właściwości farb olejnych.

Kandydat wykona serię prac wokół pojęć związanych z kolorem(barwa, nasycenie, jasność).

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie prac wykonanych w technice monotypii olejnej, zadanie do wykonania).

Monotypia olejna

Na płycie szklanej (pleksi, blaszce)malujemy obraz za pomocą pędzla, palca, szpachli używając różnych kolorów farb. Następnie nakładamy papier odbitkowy (może być zwilżony), przykrywamy gazetą i dociskamy dłonią, wałkiem, lub używamy prasy graficznej. Po odciśnięciu rysunku ściągamy

odbitkę z płytki i suszymy. Czynność można powtórzyć, można nakładać na siebie wiele barwnych matryc.

Środki dydaktyczne: albumy, materiały graficzne(wałki, farby, matryce, papiery, blachy).

Materiały dla grupy 5 osób:

1. kartka A3 – 25 sztuk,
2. farba olejna w kilku kolorach, 5 opakowań,
3. papier podkładowy w formacie A0, 15 sztuk,
4. pleksi, blaszki offsetowe, 5 sztuk,
5. wałki graficzne, 5 sztuk,
6. olej lniany, terpentyna, medium do druku wklęsłego, 3 sztuki,
7. pędzle, 5 sztuk,

Organizacja sali:

W czasie warsztatów z monotypii olejnej uczestnicy pracować będą na stołach, mogą korzystać z prasy graficznej. Błaty są zabezpieczone przed zabrudzeniami: folią lub arkuszami szarego papieru.

ZADANIE 5

Batik Indonezyjski.

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat zapozna się z techniką batiku.
2. Kandydat zapozna się z procesem barwienia tkanin, oraz barwnikami bezpośrednimi i helionowymi.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, batik jest jedną z technik malarskich.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie batików wykonanych na różnych podłożach, zadanie do wykonania).

***Batik** jest techniką barwienia wykorzystująca wosk odporny na działanie wody. Batik powstaje poprzez rysowanie lub stemplowanie wosku na tkaninie, aby zapobiec wchłanianiu koloru podczas procesu barwienia. Tworzy to wzorzysty negatyw, gdy wosk jest usuwany z barwionej tkaniny. Technika

pozwała tworzyć skomplikowane kolorowe wzory za pomocą wielu cykli nakładania wosku i barwienia.

Przebieg warsztatu:

Uczestnicy otrzymają wcześniej zadanie do wykonania w domu : przygotowanie kilku projektów malarskich w dwóch kolorach na zadany temat (format A3/A4) oraz zdekatzowanie tkanin.

1. Warsztaty rozpoczną się od krótkiej prezentacji i wykładu na temat batiku i barwników stosowanych w barwieniu tkanin.
2. Po wprowadzeniu i zaprezentowaniu prac wykonanych w technice batiku kandydaci na studia przedstawią prowadzącemu szkice malarskie wykonane w domu.
3. Kolejnym etapem będzie przygotowanie stanowiska do pracy : zabezpieczenie blatów, otwarcie okien, rozpuszczenie barwników, podgrzanie wosku.
4. Realizacja prac : pokrywanie mieszkanką parafiny i wosku fragmentów tkanin, które mają być zabezpieczone przed barwieniem. Wosk pełni funkcję warstwy zabezpieczającej i odpornej na barwnik, która zapobiega wchłanianiu koloru podczas procesu barwienia. Po nałożeniu wosku kolejnym krokiem jest zanurzenie w barwniku czas min 1h, suszenie, ponowne pokrywanie woskiem miejsc, które nie mają być barwione i ponowne zanurzenie tkanin / papierów w letniej

kąpieli barwiącej. Końcowym etapem jest suszenie tkanin i odprasowanie wosku.

5. Autoprezentacja prac.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. bawełna 3mb,
2. barwniki do tkanin dwa kolory,
3. pędzle różnej grubości, 10 sztuk,
4. parafina i wosk,
5. kuwety, 2 sztuki,
6. rękawiczki jednorazowe, 10 sztuk,
7. nożyczki, 5 sztuk,
8. kuchenka elektryczna i garnek,
9. kartka A3, 10 sztuk,
10. prezentacja prac w wersji analogowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatu dotyczącego techniki batiku na papier lub tkaninę uczestnicy pracują na stołach. Parafina jest podgrzewana pod kontrolą prowadzącego warsztaty, niezbędny jest dostęp do wody bieżącej. Błaty są zabezpieczone folią przed zabrudzeniami.

ZADANIE 6

Geometria i natura.

Wschodnie techniki barwienia tkanin (shibori)

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat pozna się historię i tradycję Shibori ręczną techniką barwienia oporowego, która tworzy wzory na tkaninie.
2. Kandydat zapozna się z procesem wschodnich technik barwienia tkanin, pozna kilka rodzajów wzorów.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, poszerzy pole doświadczeń z zakresu sztuki.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (pokazywanie prac wykonanych w wschodnich technikach barwienia shibori, zadanie do wykonania).

Przebieg warsztatu:

Warsztaty rozpoczną się od krótkiej prezentacji i wykładu na temat wschodnich technik barwienia. Prowadzący zademonstruje różne sposoby tworzenia wzorów na tkaninie:

1. **Itajime shibori.** Tkanina składana jest w akordeon, następnie umieszczana jest między dwie deseczki i opleciona gumkami lub zaciskami, następnie zanurzana w kąpeli barwiącej.
2. **Arashi.** Technika polega na owijaniu sznurkiem po przekątnej materiału na rulonie i ściąganiu go. Tak przygotowany materiał nawinięty na rurę wkłada się do kąpeli barwiącej.
3. **Kumo** jest to technika wiązania małych supełków na tkaninie.
4. **Mokume** polega na fastrygowaniu tkaniny , a następnie ściąganiu i zawiązywaniu jej. W miejscu gdzie tkanina jest przeszyta i ściśle ściągnięta barwnik nie dochodzi, pozostawiając jasne płaszczyzny tkaniny.

Kolejnym etapem jest wybór techniki i realizacja prac na zadany temat.

Autoprezentacja prac.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. kartka A3, 10 sztuk,
2. bawełna 1mb, 5 sztuk,
3. barwniki do tkanin dwa kolory,
4. gumki recepturki, klipsy metalowe,

5. sznurki, nici,
6. drewniane deseczki, klocki, patyczki,
7. zszywacze, 3 sztuki,
8. rury pcv,
9. kuwety, 2 sztuki,
10. rękawiczki jednorazowe, 10 sztuk,
11. nożyczki, 5 sztuk,
12. opcjonalnie: albumy, katalogi, prezentacja prac w wersji analogowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatu dotyczącego wschodnich technik barwienia uczestnicy pracują na stołach. Niezbędny jest dostęp do wody bieżącej. Błaty są zabezpieczone folią przed zabrudzeniami.

ZADANIE 7

Dotykam i patrzę. Papier czerpany

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat pozna się historię papieru czerpanego.
2. Kandydat zapozna się z procesem rozwłókniania włókien.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, poszerzy pole doświadczeń z zakresu sztuki.

Metody pracy:

1. Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).
2. Czynnościowa (prezentacja papierów czerpanych i roślin z których można zrobić papier czerpany, zadanie do wykonania).

Przebieg warsztatu:

Papier czerpany został wynaleziony w Chinach ok 105 r i ma bardzo bogatą tradycję w światowej kulturze. Warsztaty rozpoczną się od krótkiej prezentacji i wykładu na temat papieru czerpanego. Prowadzący zademonstruje różne rośliny, próbki papierów oraz przedstawi proces powstawania papieru czerpanego. Kolejnym etapem jest realizacja prac na zadany temat.

1. Cięcie papierów na małe kawałki
2. Blendowanie namoczonych kartek papieru
3. Barwienie pulpy papierowej (gotowanie w barwnikach do tkanin).
4. Płukanie pulpy papierowej po przeprowadzonym procesie barwienia.
5. Czerpanie papieru. Uczestnicy warsztatów operując kolorem, szablonem, nakładając kolejne warstwy papieru stworzą indywidualne prace plastyczne.
6. Autoprezentacja prac.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. bawełna 2mb, słoma – materiały potrzebne do prezentacji,
2. barwniki do tkanin,
3. nożyczki,
4. papier academy 5 sztuk 100/70
5. ramki do czerpania papieru,
6. gazety, podkłady do suszenia
7. blendery,
8. kuwety, 2 sztuki, garnki
9. opcjonalnie : albumy, katalogi, prezentacja prac w wersji analogowej

Organizacja sali:

W czasie warsztatu dotyczącego papieru czerpanego uczestnicy pracują na stołach. Niezbędny jest dostęp do wody bieżącej.

ZADANIE 8

Makrama

Grupa wiekowa: Kandydaci na studia

Liczba uczestników: 5 osób

Czas trwania: 4 H

Cele:

1. Kandydat pozna się z techniką makramy.
2. Kandydat pozna dwa rodzaje węzłów.
3. Kandydat rozszerzy własny warsztat plastyczny, poszerzy pole doświadczeń z zakresu sztuki.

Metody pracy:

Słowna (przedstawienie tematu warsztatu, rozmowa).

Czynnościowa (pokazywanie prac wykonanych w technice makramy, zadanie do wykonania).

Przebieg warsztatu:

Warsztaty rozpoczną się od krótkiej prezentacji i wykładu na temat makramy. Prowadzący zademonstruje różne sposoby tworzenia wzorów stosując sznurki bawełniane, papier.

Makrama to technika wyplatania sznurków bez użycia narzędzi, niezwykle popularna w latach 70.tych. Podczas warsztatów wykorzystamy makramę w

nietypowy sposób naszymi materiałami będzie papier i sznurek. Wykonywanie splotów i węzłów to doświadczenie, w którym przewodnikiem jest dotyk, prowadzący nas przez unikalność materiału.

Materiały dla grupy 5 osób:

1. bibuła,
2. listewki 5 sztuk,
3. sznurki,
4. nożyczki 5 sztuk

Organizacja sali:

W czasie warsztatu dotyczącego makramy uczestnicy mogą pracować na siedząco przy stołach lub na stojąco przy ramach tkackich